



MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 187 (XXXI) — Nr. 494

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 19 iunie 2019

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
ACTE ALE SENATULUI		
23.	— Hotărâre privind vacantarea unor mandate de senator	2
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE		
	Decizia nr. 36 din 17 ianuarie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 teza întâi raportate la art. 3 teza a doua, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (3), art. 6 alin. (1), art. 7 și art. 10 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, precum și a legii în ansamblul său	3–7
	Decizia nr. 248 din 16 aprilie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 126 alin. (4)—(6) din Codul de procedură penală	8–13
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI		
379.	— Hotărâre privind aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli pentru anul 2019 al Regiei Autonome „Imprimeria Băncii Naționale a României”, aflată în subordinea Băncii Naționale a României	13–15
397.	— Hotărâre pentru sistarea definitivă a lucrărilor din cadrul obiectivului de investiții „Spital materno-infantil cu 180 de paturi în municipiul Focșani”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 861/1994 privind aprobarea studiului de fezabilitate a obiectivului de investiții „Spital materno-infantil cu 180 de paturi în municipiul Focșani”, județul Vrancea	16

ACTE ALE SENATULUI**PARLAMENTUL ROMÂNIEI****SENATUL****HOTĂRÂRE****privind vacantarea unor mandate de senator**

Având în vedere demisia din calitatea de senator a domnului Adrian-Dragoș Benea, ales în Circumscripția electorală nr. 4 Bacău, precum și demisia din calitatea de senator a domnului Iulian-Claudiu Manda, ales în Circumscripția electorală nr. 17 Dolj,

în temeiul prevederilor art. 70 alin. (2) din Constituția României, republicată, ale art. 7 alin. (1) și (3) din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 94 alin. (13) din Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 201 și 203 din Regulamentul Senatului, aprobat prin Hotărârea Senatului nr. 28/2005, republicat, cu modificările ulterioare,

Senatul adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Senatul ia act de încetarea prin demisie a mandatului de senator al domnului Adrian-Dragoș Benea, începând cu data de 14 iunie 2019, și declară vacant locul de senator ales în Circumscripția electorală nr. 4 Bacău.

Art. 2. — Senatul ia act de încetarea prin demisie a mandatului de senator al domnului Iulian-Claudiu Manda, începând cu data de 19 iunie 2019, și declară vacant locul de senator ales în Circumscripția electorală nr. 17 Dolj.

Această hotărâre a fost adoptată de Senat în ședința din 19 iunie 2019, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE SENATULUI,
ȘERBAN-CONSTANTIN VALECA

București, 19 iunie 2019.
Nr. 23.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 36

din 17 ianuarie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 teza întâi raportate la art. 3 teza a doua, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (3), art. 6 alin. (1), art. 7 și art. 10 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, precum și a legii în ansamblul său

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Benke Károly	— magistrat-asistent-șef

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3, art. 4 alin. (1), art. 7, art. 10 și art. 11 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, excepție ridicată de Societatea Garanti Bank — S.A. din București și Cătălin Dănuț Prisecariu în Dosarul nr. 40.602/245/2016 al Judecătoriei Iași — Secția civilă și care constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.057D/2017.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune a se face apelul și în dosarele nr. 2.346D/2017 și nr. 2.547D/2017, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 alin. (1) lit. b) și c), art. 5 alin. (3), art. 6 alin. (1) și art. 7 alin. (4) din Legea nr. 77/2016, excepție ridicată de Dan Cristian Muraru și Nicolai Bogdan Cihodaru în Dosarul nr. 6.135/4/2017 al Judecătoriei Sectorului 4 București — Secția civilă, respectiv ale art. 4 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 77/2016, excepție ridicată de Nicolae Istrate în Dosarul nr. 489/302/2017 al Judecătoriei Sectorului 5 București — Secția a II-a civilă.

4. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Având în vedere obiectul excepției de neconstituționalitate în dosarele mai sus menționate, Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor nr. 2.346D/2017 și nr. 2.547D/2017 la Dosarul nr. 2.057D/2017. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu conexarea dosarelor. Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, dispune conexarea dosarelor nr. 2.346D/2017 și nr. 2.547D/2017 la Dosarul nr. 2.057D/2017, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

7. Prin Sentința civilă nr. 6.384 din 10 mai 2017, pronunțată în Dosarul nr. 40.602/245/2016, **Judecătoria Iași — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3, art. 4 alin. (1), art. 7, art. 10 și art. 11 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, precum și ale art. 4 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 77/2016**, excepție ridicată de Societatea Garanti Bank — S.A. din București și, respectiv, de Cătălin Dănuț Prisecariu.

8. Prin Încheierea din 11 iulie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 6.135/4/2017, **Judecătoria Sectorului 4 București — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (3), art. 6 alin. (1) și art. 7 alin. (4) din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, precum și ale art. 4 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 77/2016**, excepție ridicată de Dan Cristian Muraru și, respectiv, de Nicolai Bogdan Cihodaru.

9. Prin Încheierea din 16 mai 2017, pronunțată în Dosarul nr. 489/302/2017, **Judecătoria Sectorului 5 București — Secția a II-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite**, excepție ridicată de Nicolae Istrate.

10. Excepția de neconstituționalitate a fost invocată în cauze având ca obiect soluționarea unor contestații la notificarea de dare în plată, formulate conform Legii nr. 77/2016.

11. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** se susține că dispozițiile legale criticate discriminează consumatorii care au contractat un credit mai mare de 250.000 euro în raport cu consumatorii care au contractat un credit mai mic. Mai mult, un consumator care a contractat creditul în alt scop decât cel prevăzut de dispozițiile art. 4 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 77/2016 și a garantat creditul cu un imobil cu o altă destinație decât cea de locuință nu va putea beneficia de tratamentul legii în discuție. De altfel, acest din urmă text este lipsit de claritate, precizie și previzibilitate, întrucât nu definește noțiunea de locuință și nu stabilește domeniul de aplicare prin utilizarea sintagmei „cu scopul de a achiziționa, construi, extinde, moderniza, amenaja, reabilita un imobil cu destinație de locuință”.

12. Se mai arată că art. 5 alin. (3), art. 6 alin. (1) și art. 7 alin. (4) din Legea nr. 77/2016 încalcă dreptul la un proces echitabil, întrucât reglementează suspendarea de drept a executării silite până la momentul soluționării definitive a contestației formulate de creditor împotriva notificării de dare în plată emise de debitor. Or, durata de soluționare a contestației poate fi influențată în

mod decisiv de comportamentul procesual al debitorului. Într-o atare situație este vătămat dreptul constituțional al creditorului de a-și vedea soluționată cauza într-un termen rezonabil, prin realizarea creanței din titlul executoriu.

13. Se menționează că prevederile legale criticate sunt neconstituționale, pentru că Legea nr. 77/2016 a fost adoptată ca o lege ordinară. De altfel, potrivit art. 73 alin. (3) lit. m) din Constituție, stabilirea unui regim derogatoriu de la regimul general al proprietății trebuie operată printr-o lege organică.

14. De asemenea se invocă faptul că prevederile Legii nr. 77/2016 contravin art. 1 alin. (5) din Constituție, deoarece la adoptarea Legii nr. 77/2016 nu a fost respectată tehnica elaborării actelor normative prevăzută de Legea nr. 24/2000. Adicional, se menționează că, deși există o fundamentare a proiectului actului normativ, aceasta nu este conformă cu regulile tehnicii legislative.

15. Cu privire la critica de neconstituționalitate a prevederilor contestate în raport cu art. 15 alin. (2) din Constituție se susține că, potrivit art. 11 din Legea nr. 77/2016, dispozițiile legii se aplică atât contractelor de credit aflate în derulare la momentul intrării sale în vigoare, cât și contractelor încheiate după această dată. Astfel, prin aplicarea mecanismului de stingere a obligațiilor prin dare în plată contractelor de credit aflate în derulare la data intrării în vigoare a legii noi se produc alte efecte decât cele avute în vedere de părți, pentru că debitorului i se conferă dreptul de a schimba obiectul creanței și de a stinge raportul juridic înainte de termenul stabilit în contract.

16. Se mai menționează că prevederile criticate din Legea nr. 77/2016 restrâng disproportionat dreptul de proprietate și libertatea contractuală a creditorilor fără a exista vreuna din justificările cuprinse la art. 53 din Constituție. Atunci când dreptul de creanță este înlocuit cu un alt bun împotriva voinței titularului dreptului are loc o ingerință în dreptul de proprietate. Mai mult, atunci când obiectul dreptului de creanță este înlocuit cu un obiect de valoare inferioară are loc o expropriere. Or, prin transmiterea forțată a bunului imobil în patrimoniul băncii se diminuează obligația de plată, pentru că instituția de credit pierde dreptul de creanță avut împotriva împrumutatului, acesta fiind înlocuit cu un drept real în privința unui imobil care are o valoare incertă. Suplimentar, pe lângă pierderea dreptului de creanță, în patrimoniul băncii se nasc costuri generate de administrarea și conservarea bunului.

17. Cu privire la pretinsa încălcare a accesului liber la justiție se menționează că instituției de credit îi este limitat în mod nejustificat dreptul de a contesta aspectele legate de starea curentă a bunului dat în plată, culpa debitorului în diminuarea valorii bunului ipotecat sau starea de necesitate invocată de debitor pentru parcurgerea procedurii de dare în plată.

18. **Judecătoria Iași — Secția civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

19. **Judecătoria Sectorului 4 București — Secția civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

20. **Judecătoria Sectorului 5 București — Secția a II-a civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

21. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

22. **Guvernul**, în dosarele nr. 2.346D/2017 și nr. 2.057D/2017, apreciază că excepția de neconstituționalitate privind art. 11 teza

întâi raportat la art. 3 teza a doua, art. 4, 7 și 8 din Legea nr. 77/2016, sintagma „*precum și din devalorizarea bunurilor imobile*” din art. 11 teza întâi, precum și art. 11 teza a doua din Legea nr. 77/2016 este inadmisibilă. De asemenea, excepția de neconstituționalitate privind art. 11 teza întâi raportat la celelalte dispoziții din Legea nr. 77/2016 este neîntemeiată.

23. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

24. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

25. Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum a fost formulat, îl reprezintă art. 3, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (3), art. 6 alin. (1), art. 7, art. 10 și art. 11 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite. Curtea reține că, în cauză, notificarea privind darea în plată a unor imobile vizează contracte de credit încheiate sub imperiul Codului civil din 1864, astfel încât obiectul excepției de neconstituționalitate, în realitate, îl constituie dispozițiile art. 4 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 77/2016, ale art. 11 teza întâi raportate la art. 3 teza a doua, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (3), art. 6 alin. (1), art. 7 și art. 10 din Legea nr. 77/2016, precum și legea în ansamblul său. Textele legale criticate în mod punctual au următorul cuprins:

— Art. 3: „Prin derogare de la dispozițiile Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, *consumatorul are dreptul de a i se stinge datoriile izvorâte din contractele de credit cu tot cu accesorii, fără costuri suplimentare, prin darea în plată a imobilului ipotecat în favoarea creditorului, dacă în termenul prevăzut la art. 5 alin. (3) părțile contractului de credit nu ajung la un alt acord.*”;

— Art. 4 alin. (1): „(1) Pentru stingerea creanței izvorând dintr-un contract de credit și a accesoriilor sale prin dare în plată trebuie îndeplinite, în mod cumulativ, următoarele condiții:

a) *creditorul și consumatorul fac parte din categoriile prevăzute la art. 1 alin. (1), astfel cum acestea sunt definite de legislația specială;*

b) *cuantumul sumei împrumutate, la momentul acordării, nu depășea echivalentul în lei al 250.000 euro, sumă calculată la cursul de schimb publicat de către Banca Națională a României în ziua încheierii contractului de credit;*

c) *creditul a fost contractat de consumator cu scopul de a achiziționa, construi, extinde, moderniza, amenaja, reabilita un imobil cu destinație de locuință sau, indiferent de scopul pentru care a fost contractat, este garantat cu cel puțin un imobil având destinația de locuință;*

d) *consumatorul să nu fi fost condamnat printr-o hotărâre definitivă pentru infracțiuni în legătură cu creditul pentru care se solicită aplicarea prezentei legi.*”;

— Art. 5 alin. (3): „(3) *Prima zi de convocare la notarul public nu poate fi stabilită la un termen mai scurt de 30 de zile libere, perioadă în care se suspendă orice plată către creditor, precum și orice procedură judiciară sau extrajudiciară demarată de*

creditor sau de persoane care se subrogă în drepturile acestuia îndreptată împotriva consumatorului sau a bunurilor acestuia.”;

— Art. 6 alin. (1): „(1) De la data primirii notificării prevăzute la art. 5 se suspendă dreptul creditorului de a se îndrepta împotriva codebitorilor, precum și împotriva garanțiilor personali sau ipotecari.”;

— Art. 7: „(1) În termen de 10 zile de la data comunicării notificării emise în conformitate cu dispozițiile art. 5, creditorul poate contesta îndeplinirea condițiilor de admisibilitate a procedurii reglementate de prezenta lege.

(2) Cererea se judecă în procedură de urgență, cu citarea părților, de judecătoria în circumscripția căreia domiciliază consumatorul.

(3) Apelul împotriva hotărârii pronunțate în conformitate cu dispozițiile alin. (2) se depune de partea interesată în termen de 15 zile lucrătoare de la comunicare și se judecă cu celeritate.

(4) Până la soluționarea definitivă a contestației formulate de creditor se menține suspendarea oricărei plăți către acesta, precum și a oricărei proceduri judiciare sau extrajudiciare demarate de creditor sau de persoanele care se subrogă în drepturile acestuia împotriva debitorului.

(5) În situația în care se admite contestația formulată de creditor, părțile vor fi puse în situația anterioară îndeplinirii demersurilor prevăzute de prezenta lege.

(6) În termen de 10 zile de la data respingerii definitive a contestației, creditorul are obligația să se prezinte, în conformitate cu notificarea prealabilă a debitorului, la notarul public indicat în cuprinsul acesteia. Dispozițiile art. 5 alin. (4) sunt aplicabile atât în vederea stabilirii datei exacte a semnării actului de dare în plată.”;

— Art. 10: „(1) La momentul încheierii contractului translativ de proprietate, respectiv de la data pronunțării hotărârii judecătorești definitive, potrivit prevederilor art. 8 sau, după caz, ale art. 9, va fi stinsă orice datorie a debitorului față de creditor, acesta din urmă neputând solicita sume de bani suplimentare.

(2) De dispozițiile prezentului articol beneficiază și codebitorul sau fideiusorul care a garantat obligația debitorului principal.”;

— Art. 11 teza întâi: „În vederea echilibrării riscurilor izvorând din contractul de credit, precum și din devalorizarea bunurilor imobile, prezenta lege se aplică atât contractelor de credit aflate în derulare la momentul intrării sale în vigoare, cât și contractelor încheiate după această dată.”

26. În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate sunt încălcate prevederile constituționale ale art. 1 alin. (1) și (5) privind statul român, respectiv calitatea legii, art. 15 alin. (2) privind neretroactivitatea legii, art. 16 alin. (1) și (2) privind egalitatea în fața legii, art. 21 alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil, art. 44 alin. (2) privind dreptul de proprietate privată, art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, art. 73 alin. (3) lit. m) privind adoptarea legilor organice, art. 135 alin. (2) privind obligația statului să asigure protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară și art. 136 alin. (5) privind inviolabilitatea proprietății private.

27. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține cu privire la criticile de neconstituționalitate formulate în privința art. 4 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 77/2016, că, prin Decizia nr. 571 din 19 septembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 979 din 11 decembrie 2017, paragrafele 12—17, a statuat că principiul egalității în fața legii presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în

funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. De aceea, el nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite. În consecință, un tratament diferit nu poate fi doar expresia aprecierii exclusive a legiuitorului, ci trebuie să se justifice rațional, în respectul principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice. De asemenea, art. 16 din Constituție vizează egalitatea în drepturi între cetățeni în ceea ce privește recunoașterea în favoarea acestora a unor drepturi și libertăți fundamentale, nu și identitatea de tratament juridic asupra aplicării unor măsuri, indiferent de natura lor. În felul acesta se justifică nu numai admisibilitatea unui regim juridic diferit față de anumite categorii de persoane, dar și necesitatea lui.

28. Curtea a reținut că instanța judecătorească, potrivit art. 4 alin. (1) din lege, verifică îndeplinirea cumulativă a anumitor condiții: persoanele cărora li se aplică prevederile legale, quantumul sumei împrumutate, scopul contractării creditului, precum și lipsa în privința consumatorului debitor a vreunei condamnări pronunțate printr-o hotărâre definitivă pentru infracțiuni în legătură cu creditul pentru care se solicită aplicarea legii.

29. Cu privire la incidența Legii nr. 77/2016, Curtea a reiterat faptul că indiferent de textul legal specific în baza căruia au fost încheiate contractele până la data de 1 octombrie 2011, ele se supun reglementării de drept comun, Codul civil din 1864, care, în mod evident, permitea aplicarea teoriei impreviziunii, în temeiul art. 969 și art. 970. Având în vedere că Legea nr. 77/2016 reprezintă o aplicare a teoriei impreviziunii la nivelul contractului de credit, prevederile acesteia nu retroactivează. Cu toate acestea, Curtea observă că legiuitorul a configurat cadrul legal reprezentat de Legea nr. 77/2016 luând în considerare o impreviziune aplicabilă *ope legis* pentru toate contractele de credit în derulare, deformând condițiile aplicării impreviziunii [a se vedea și Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 18 ianuarie 2017, paragraful 115].

30. Astfel, din analiza prevederilor legii criticate rezultă că legiuitorul înlătură posibilitatea controlului judecătoresc în ceea ce privește îndeplinirea condițiilor specifice impreviziunii, respectiv condițiile cu caracter obiectiv referitoare la cauza schimbării circumstanțelor (existența situației neprevăzute) sau la cuprinsul contractului (absența unei clauze de adaptare a contractului) și condițiile cu caracter subiectiv referitoare la atitudinea/conduita părților contractante (lipsa culpei debitorului în executarea contractului) sau la efectele schimbării circumstanțelor (caracterul licit al neexecutării obligațiilor contractuale). Legiuitorul se limitează la a stabili condițiile premisă ale incidenței noului cadru normativ, care se pot constitui, eventual, în condiții de admisibilitate a cererii introductive de instanță, alături de dovada parcurgerii procedurii prealabile a notificării, fără a reglementa nicio condiție specifică impreviziunii. Cu alte cuvinte, legiuitorul stabilește o impreviziune aplicabilă *ope legis*, convertind situația premisă în efect consumat, fără evaluarea niciuneia dintre condițiile obiective sau subiective care caracterizează impreviziunea contractuală. Consecința directă este modificarea contractului în baza legii, intervenția judecătorului fiind una strict formală, limitată la verificarea condițiilor de admisibilitate a cererii, a căror întrunire cumulativă are ca efect direct darea în plată. Așa fiind, legea criticată înlătură controlul efectiv al instanței cu privire la starea de fapt, respectiv cu privire la cauza și efectele schimbării circumstanțelor de executare a contractului, dând prevalență unei presupuse stări de criză a contractului în privința

debitorului. În mod implicit, legea rupe echilibrul contractului, instituind o prezumție absolută a incapacității de executare a contractului de către debitor, și elimină orice remediu judiciar prin atribuirea unui rol formal judecătorului cauzei, care este ținut de litera legii. Or, singura interpretare care se subsumează cadrului constituțional în ipoteza unei reglementări generale a impreviziunii în executarea contractelor de credit este cea potrivit căreia instanța judecătorească, în lipsa acordului dintre părți, are competența și obligația să aplice impreviziunea, în cazul în care constată că sunt îndeplinite condițiile existenței acesteia. Curtea mai reiterează faptul că, față de cadrul legal existent la data încheierii contractelor de credit, prevederile legale criticate trebuie să se aplice doar debitorilor care, deși au acționat cu bună-credință, în conformitate cu prevederile art. 57 din Constituție, nu își mai pot îndeplini obligațiile ce rezultă din contractele de credit în urma intervenirii unui eveniment exterior și pe care nu l-au putut prevedea la data încheierii contractului de credit.

31. Cu privire la teoria impreviziunii, Curtea a reținut că, sub imperiul Codului civil din 1864, atât doctrina, cât și practica au recunoscut posibilitatea aplicării ei în cazul în care un eveniment excepțional și exterior voinței părților, ce nu putea fi prevăzut în mod rezonabil de acestea la data încheierii contractului, ar face excesiv de oneroasă executarea obligației debitorului. Astfel, sub regimul Codului civil din 1864, teoria impreviziunii era fundamentată pe prevederile art. 970 care stipulau: „*Convențiile trebuie executate cu bună-credință. Ele obligă nu numai la ceea ce este expres într-însele, dar la toate urmările, ce echitatea, obiceiul sau legea dă obligației după natura sa*”. Așadar, chiar dacă nu era consacrată *in terminis*, din punct de vedere normativ, impreviziunea rezulta din însăși reglementarea de principiu relativă la contracte, ea fiind justificată prin elementele de bună-credință și echitate ce caracterizează executarea contractelor. Condițiile privind aplicarea impreviziunii au fost decelate în jurisprudență și preluate în mare parte în Codul civil actual, într-o formă aproximativ identică [art. 1.271].

32. În aceste condiții, Curtea, cu referire la art. 4 alin. (1) lit. b) și c) din lege, a reținut prin Decizia nr. 571 din 19 septembrie 2017, paragrafele 18 și 19, Decizia nr. 618 din 10 octombrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 430 din 21 mai 2018, paragrafele 20 și 21, Decizia nr. 620 din 10 octombrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 470 din 7 iunie 2018, paragrafele 21 și 22, Decizia nr. 20 din 18 ianuarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 325 din 13 aprilie 2018, paragrafele 12 și 13, și Decizia nr. 44 din 30 ianuarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 555 din 3 iulie 2018, paragraful 15, că, indiferent de momentul la care a fost încheiat un contract de credit, sub imperiul reglementărilor vechiului Cod civil sau ale noului Cod civil și independent de incidența Legii nr. 77/2016, în special cu privire la condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 4 din Legea nr. 77/2016, instanța de judecată, care, în condițiile legii, este independentă în aprecierea sa, va putea face aplicarea teoriei impreviziunii. Astfel, în lipsa acordului părților și în temeiul art. 969 și art. 970 din Codul civil din 1864, respectiv art. 1.271 din noul Cod civil, instanța de judecată poate pronunța o hotărâre prin care să dispună fie adaptarea contractului în forma pe care o decide, fie încetarea sa.

33. Astfel, critica de neconstituționalitate care vizează încălcarea principiului egalității în drepturi, întrucât textul de lege criticat ar crea un privilegiu persoanelor care cad sub incidența art. 4 și, implicit, a Legii nr. 77/2016, nu este întemeiată, orice debitor al unui contract de credit, indiferent de valoarea

contractului sau de scopul în care a angajat creditul, având deschisă calea unei acțiuni în justiție, întemeiată pe dispozițiile dreptului comun în materie, respectiv pe dispozițiile referitoare la teoria impreviziunii din codurile civile.

34. Totodată, prin Decizia nr. 20 din 18 ianuarie 2018, paragrafele 14 și 15, Decizia nr. 328 din 10 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 770 din 6 septembrie 2018, paragrafele 20 și 21, Curtea, cu referire la art. 4 alin. (1) lit. b) din lege, a reținut că acei consumatori care au împrumutat sume al căror quantum, la momentul acordării, nu depășește echivalentul în lei al 250.000 euro, sumă calculată la cursul de schimb publicat de către Banca Națională a României în ziua încheierii contractului de credit, se pot prevala de remediile judiciare instituite de legea specială, respectiv Legea nr. 77/2016. În schimb, acele persoane care au împrumutat sume al căror quantum, la momentul acordării, depășește echivalentul în lei al 250.000 euro se pot prevala de remediile judiciare instituite de dreptul comun, respectiv prevederile art. 969 și art. 970 din Codul civil din 1864 ori, după caz, cele ale art. 1.271 din actualul Cod civil. În justificarea acestei soluții, Curtea a arătat că protecția specială oferită unei categorii de persoane, prin instituirea unui prag maxim al sumei efectiv împrumutate, nu reprezintă o discriminare, în sensul art. 16 din Constituție, a persoanelor care au împrumutat sume al căror quantum depășește 250.000 euro, atâta vreme cât acestea pot recurge la mijloacele puse la dispoziție de dreptul comun, în vederea remedierii problemei impreviziunii cu care se confruntă și acea categorie de consumatori în mod special protejată de către legiuitorul ordinar.

35. Rezultă că cele două categorii de debitori se află într-o situație juridică diferită, ceea ce a determinat adoptarea unei soluții legislative diferite de către legiuitor (Decizia nr. 44 din 30 ianuarie 2018, paragraful 16).

36. Aceleași considerente sunt valabile *mutatis mutandis* în privința art. 4 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 77/2016, protecția specială oferită unei categorii de persoane, prin instituirea condiției ca garantarea sumei împrumutate să se fi făcut cu un imobil având destinația de locuință, nu încalcă art. 16 alin. (1) din Constituție cu atât mai mult cu cât și cei care nu îndeplinesc această condiție pot recurge la mijloacele puse la dispoziție de dreptul comun, în vederea remedierii problemei impreviziunii cu care se confruntă.

37. Cu privire la criticile de neconstituționalitate referitoare la lipsa de previzibilitate a legii, întrucât nu ar defini noțiunea de locuință, se constată că Legea nr. 77/2016 trebuie interpretată coroborat cu Legea locuinței nr. 114/1996, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 393 din 31 decembrie 1997, neputând avea o existență normativă izolată. Astfel, art. 2 lit. a) din Legea nr. 114/1996 definește locuința ca fiind o construcție alcătuită din una sau mai multe camere de locuit, cu dependențele, dotările și utilitățile necesare, care satisface cerințele de locuit ale unei persoane sau familii. În aceste condiții, se reține că sintagma „*imobil cu destinație de locuință*” are aceeași semnificație juridică cu aceea de locuință folosită de Legea nr. 114/1996, astfel că notificarea de dare în plată a unui imobil se poate formula numai dacă creditul a fost contractat de consumator cu scopul de a achiziționa, construi, extinde, moderniza, amenaja, reabilita un imobil cu destinație de locuință, cu alte cuvinte a unei *locuințe*, sau, indiferent de scopul pentru care a fost contractat, este garantat cu cel puțin un imobil având destinația de locuință, cu alte cuvinte cu o *locuință*. În consecință, nu se poate reține critica de neconstituționalitate raportată la lipsa de previzibilitate a legii.

38. Prin urmare, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 77/2016 este neîntemeiată.

39. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 teza întâi raportate la art. 3 teza a doua, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (3), art. 6 alin. (1), art. 7 și art. 10 din Legea nr. 77/2016, precum și a legii în ansamblul său, Curtea constată că aceasta a fost ridicată în fața instanțelor judecătorești *a quo* în condițiile în care notificarea formulată de debitorii nu respectă condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 77/2016. Mai mult, întrucât, astfel cum s-a arătat mai sus, prezumția de constituționalitate a dispozițiilor art. 4 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 77/2016 a fost menținută, înseamnă că această lege nu este aplicabilă cauzei, acțiunea fiind *de plano* inadmisibilă.

40. Or, dacă o excepție de neconstituționalitate este ridicată într-o acțiune *ab initio* inadmisibilă, este, de asemenea, inadmisibilă în condițiile în care nu sunt contestate chiar dispozițiile legale care determină o atare soluție în privința cauzei în care a fost ridicată excepția. Aceasta, deoarece, indiferent de soluția pronunțată de Curtea Constituțională referitoare la excepția de neconstituționalitate ridicată într-o cauză *ab initio* inadmisibilă, decizia sa nu va produce niciun efect cu privire la o astfel de cauză (a se vedea Decizia nr. 171 din 8 februarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 242 din 7 aprilie 2011, Decizia nr. 203 din 6 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 324 din 14 mai 2012, Decizia nr. 94 din 27 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 279 din 16 aprilie 2014, sau Decizia nr. 320 din 9 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 555 din 13 iulie 2017, paragraful 26).

41. Raportat la cauza de față, Curtea reține că, potrivit jurisprudenței sale (Decizia nr. 282 din 26 aprilie 2018, publicată

în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 812 din 21 septembrie 2018), atunci când nu sunt respectate condițiile de admisibilitate ale acțiunii prevăzute de art. 4 din Legea nr. 77/2016, excepția de neconstituționalitate care are drept obiect o prevedere care nu le pune în discuție este inadmisibilă. Astfel, prin decizia menționată, Curtea a reținut că, potrivit art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, „*Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei în orice fază a litigiului și oricare ar fi obiectul acestuia*”. Or, „*legătura cu soluționarea cauzei*” presupune atât aplicabilitatea textului criticat în cauza dedusă judecării, cât și necesitatea invocării excepției de neconstituționalitate în scopul restabilirii stării de legalitate, condiții ce trebuie întrunite cumulativ, pentru a fi satisfăcute exigențele pe care le impun dispozițiile art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 în privința pertinentei excepției de neconstituționalitate în desfășurarea procesului (a se vedea, în acest sens, și Decizia nr. 303 din 5 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 508 din 8 iulie 2014, paragraful 24). Având în vedere că acțiunea întemeiată pe Legea nr. 77/2016 nu îndeplinește condițiile de admisibilitate prevăzute de aceasta, Curtea a reținut lipsa incidenței Legii nr. 77/2016, prevederile acesteia nefiind aplicabile cauzei, și a respins ca inadmisibilă excepția astfel ridicată. Prin urmare, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 teza întâi raportate la art. 3 teza a doua, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (3), art. 6 alin. (1), art. 7 și art. 10 din Legea nr. 77/2016, a sintagmei „*precum și din devalorizarea bunurilor imobile*” din art. 11 teza întâi, precum și a legii în ansamblul său este inadmisibilă.

42. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 teza întâi raportate la art. 3 teza a doua, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (3), art. 6 alin. (1), art. 7 și art. 10 din Legea nr. 77/2016, a sintagmei „*precum și din devalorizarea bunurilor imobile*” din art. 11 teza întâi, precum și a legii în ansamblul său, excepție ridicată de Societatea Garanti Bank — S.A. din București în Dosarul nr. 40.602/245/2016 al Judecătorei Iași — Secția civilă și de Dan Cristian Muraru în Dosarul nr. 6.135/4/2017 al Judecătorei Sectorului 4 București — Secția civilă.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Cătălin Dănuț Prisecariu în Dosarul nr. 40.602/245/2016 al Judecătorei Iași — Secția civilă, de Nicolai Bogdan Cihodaru în Dosarul nr. 6.135/4/2017 al Judecătorei Sectorului 4 București — Secția civilă și de Nicolae Istrate în Dosarul nr. 489/302/2017 al Judecătorei Sectorului 5 București — Secția a II-a civilă și constată că dispozițiile art. 4 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 77/2016 sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătorei Iași — Secția civilă, Judecătorei Sectorului 4 București — Secția civilă și Judecătorei Sectorului 5 București — Secția a II-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 17 ianuarie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Magistrat-asistent-șef,
Benke Károly

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 248

din 16 aprilie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 126 alin. (4)—(6)
din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cristina Teodora Pop	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 126 alin. (4)—(6) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Gabriel Oprea în Dosarul nr. 1.926/1/2016 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală, care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.127D/2017. Excepția a fost însușită în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală și de partea Gheorghe Nicolae.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 28 februarie 2019, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Cosmin Grancea, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când Curtea Constituțională, în temeiul dispozițiilor art. 57 și art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a dispus amânarea pronunțării pentru data de 14 martie 2019. Ulterior, în mod succesiv, pentru aceleași motive, Curtea a amânat pronunțarea pentru datele de 9 aprilie 2019 și 16 aprilie 2019, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Încheierea din 20 iunie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 1.926/1/2016, **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 126 alin. (4)—(6) din Codul de procedură penală**, excepție ridicată de Gabriel Oprea într-o cauză având ca obiect stabilirea vinovăției autorului excepției pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu.

4. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** se susține că păstrarea în condiții de confidențialitate a ordonanței reglementate la art. 126 alin. (4) din Codul de procedură penală restrânge nejustificat, în mod total și nediferențiat, dreptul inculpatului de a lua cunoștință de conținutul acestei ordonanțe și de a contesta legalitatea și temeinicia acesteia. Se arată că textul criticat ignoră faptul că, potrivit alin. (1) al aceluiași art. 126, procurorul poate dispune luarea uneia sau mai multora dintre măsurile enumerate acolo; or, dacă procurorul dispune doar măsura prevăzută la art. 126 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, împiedicarea inculpatului de a lua cunoștință de conținutul ordonanței este lipsită de rațiune. Pe de altă parte, se arată că acordarea statutului de martor amenințat și luarea măsurilor de protecție nu pot fi soluții arbitrare, ci fundamentate strict pe dispozițiile art. 125 din același cod. Se mai susține că toate actele de urmărire penală și măsurile luate de procuror pot

fi atacate cu plângere, conform art. 336 din Codul de procedură penală, drept care nu poate fi exercitat de inculpat, de vreme ce acesta nu cunoaște conținutul ordonanței. Se arată că, pentru aceleași motive, inculpatul nu poate formula cereri și excepții referitoare la legalitatea și temeinicia ordonanței, conform art. 342 din Codul de procedură penală referitor la procedura în camera preliminară. Pentru toate aceste motive, se susține încălcarea prin textul criticat a accesului liber la justiție. Se susține totodată că, dacă într-o cauză penală este acordat în mod nejustificat statutul de martor amenințat ori s-a dispus în mod nejustificat audierea martorului, în lipsa acestuia, prin intermediul mijloacelor audio și video de transmitere, cu vocea și imaginea distorsionate, iar inculpatul nu poate cunoaște conținutul ordonanței de dispunere a acestor măsuri, pentru a putea contesta măsurile astfel dispuse, acestuia îi sunt încălcate dreptul la un proces echitabil, sub aspectul principiului egalității armelor, și dreptul la apărare. Se mai arată că prevederile art. 126 alin. (4)—(6) din Codul de procedură penală încalcă dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție, întrucât sunt lipsite de claritate, precizie și previzibilitate. Se arată că prevederile legale criticate nu specifică dacă procurorul efectuează verificările prevăzute la art. 126 alin. (5) supus analizei doar din oficiu sau și la cerere. Se mai susține că omisiunea stabilirii unei limite obiective a intervalului de timp la care procurorul este obligat să verifice dacă se mențin condițiile care au determinat luarea măsurilor de protecție lasă câmp liber arbitrariului judiciar. Cu alte cuvinte, se arată că termenul „rezonabil” folosit de legiuitor conferă procurorului un drept discreționar de a face verificările de rigoare, aspect ce contravine și dreptului la un proces echitabil. De asemenea, se arată că din textul criticat nu reiese în mod clar dacă procurorul emite dispoziție motivată doar când dispune încetarea măsurilor de protecție sau și atunci când le menține. Totodată, se susține că textul criticat nu menționează dacă și ordonanța emisă în temeiul art. 126 alin. (5) din Codul de procedură penală are caracterul confidențial, prevăzut la alin. (4) al aceluiași articol. De asemenea, referitor la art. 126 alin. (6) din Codul de procedură penală, se arată că acesta este echivoc sub mai multe aspecte. Se susține că art. 126 alin. (6) din Codul de procedură penală a generat o practică judiciară neunitară, prin faptul că nu stabilește organul judiciar competent să se pronunțe asupra măsurilor de protecție în faza judecătii, condiții în care unele instanțe apreciază că acestea sunt de competența lor, iar altele că sunt de competența procurorului. De asemenea, se arată că textul criticat nu prevede dacă verificările reglementate sunt periodice și nici intervalul de timp la care acestea se efectuează. Totodată, se susține că din prevederile legale criticate nu rezultă actul prin care se pronunță organul competent și nici regimul acestuia sub aspectul confidențialității și al cenzurii pe calea controlului judiciar. În fine, se mai arată că textul criticat reglementează doar soluția menținerii măsurilor de protecție în faza judecătii, nu și încetarea acestora. Este subliniat faptul că toate acestea nu sunt simple critici de redactare defectuoasă a dispozițiilor art. 126 alin. (4)—(6) din Codul de procedură penală sau referitoare la semnalarea unor lacune legislative, ci veritabile critici de neconstituționalitate.

5. Înalta Curta de Casație și Justiție — Secția penală

opinează că excepția prezintă aspecte de neconstituționalitate. Se arată că prin prevederile Codului de procedură penală se reglementează dreptul organelor judiciare care efectuează urmărirea penală de a lua măsuri de natură să protejeze persoanele care au calitatea de martori în cauza penală. Pe de altă parte, se susține că nu poate fi ignorată existența unei jurisprudențe ample și constante a Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la proba testimonială obținută prin audierea martorilor protejați. Se susține, de asemenea, că în evoluția în timp a cauzei penale pot apărea situații care să justifice în mod rezonabil încetarea măsurilor de protecție. Se arată că o asemenea ipoteză este prevăzută chiar de legiuitor la art. 126 alin. (5) și (6) din Codul de procedură penală, însă se referă exclusiv la competența procurorului de a verifica și dispune încetarea măsurilor de protecție, dacă acestea au fost luate în cursul urmăririi penale, chiar și după finalizarea acestei faze a procesului penal și după sesizarea instanței.

6. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

7. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se susține că scopul dispozițiilor art. 126 din Codul de procedură penală nu ar putea fi atins fără reglementarea caracterului confidențial al ordonanței emise de procuror, conform art. 126 alin. (5) din Codul de procedură penală, dar că acesta nu încalcă dreptul la un proces echitabil al inculpatului. Se arată că acest din urmă drept nu este încălcat nici prin prevederile art. 126 alin. (4) din Codul de procedură penală, întrucât acestea se aplică coroborat cu dispozițiile art. 286 alin. (2) din același cod și vizează doar regimul juridic al martorului, fără a dispune cu privire la drepturile și garanțiile procesuale ale inculpatului. Se mai susține că dispunerea măsurilor de protecție a martorului și audierea acestuia prin intermediul mijloacelor audio și video de transmitere, cu vocea și imaginea distorsionate, nu împiedică inculpatul să participe la audiere și să îi pună acestuia întrebări, în condiții de contradictorialitate și de egalitate a armelor, conform art. 129 alin. (3) din Codul de procedură penală. Totodată, fiind un act de urmărire penală, ordonanța procurorului, prevăzută la art. 126 alin. (4) din Codul de procedură penală, este supusă controlului de legalitate al judecătorului de cameră preliminară, în procedura prevăzută la art. 342—347 din Codul de procedură penală. Referitor la criticile aduse dispozițiilor art. 126 alin. (5) și (6) din Codul de procedură penală sub aspectul clarității și previzibilității se susține că acestea sunt neîntemeiate. Se arată că intervalul de timp la care procurorul este ținut să verifice dacă se mențin condițiile care au determinat dispunerea măsurilor de protecție trebuie să fie unul „*rezonabil*”, acesta fiind apreciat de procuror în raport cu împrejurările concrete care au determinat inițial, în temeiul art. 125 din Codul de procedură penală, acordarea statutului de martor amenințat. Se arată, de asemenea, că atât timp cât procurorul nu dispune, prin ordonanță, încetarea măsurilor de protecție, nu este necesară emiterea unei ordonanțe de menținere a acestora. Cu privire la organul competent să se pronunțe cu privire la menținerea măsurilor de protecție a martorului, se susține că, după sesizarea instanței prin rechizitoriu, această competență îi revine judecătorului de cameră preliminară, iar, în faza judecătii, instanței de judecată.

8. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile părților prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

9. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

10. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 126 alin. (4)—(6) din Codul de procedură penală, care au următorul cuprins: „(4) *Procurorul dispune acordarea statutului de martor amenințat și aplicarea măsurilor de protecție prin ordonanță motivată, care se păstrează în condiții de confidențialitate.*

(5) *Procurorul verifică, la intervale de timp rezonabile, dacă se mențin condițiile care au determinat luarea măsurilor de protecție, iar în caz contrar dispune, prin ordonanță motivată, încetarea acestora.*

(6) *Măsurile prevăzute la alin. (1) se mențin pe tot parcursul procesului penal dacă starea de pericol nu a încetat.”*

11. Se susține că textele criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) cu privire la calitatea legii, art. 11 alin. (1) și (2) referitor la dreptul internațional și dreptul intern, art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 21 alin. (3) referitoare la dreptul la un proces echitabil, art. 24 cu privire la dreptul la apărare și art. 126 cu privire la instanțele judecătorești, precum și prevederilor art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale referitoare la dreptul la un proces echitabil.

12. Examinând excepția de neconstituționalitate, cu privire la prevederile art. 126 alin. (4) și (5) din Codul de procedură penală, Curtea reține că autorul invocă neconstituționalitatea acestora în **etapa judecătii în fond a cauzei**, Curtea fiind sesizată cu prezenta excepție de neconstituționalitate printr-o încheiere pronunțată de un complet de 3 judecători al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală și nu printr-o încheiere a judecătorului de cameră preliminară. Însă textele criticate vizează dispunerea măsurilor de protecție a martorilor în etapa urmăririi penale, iar contestarea acestora ar fi fost posibilă în etapa camerei preliminare, în cursul căreia ar fi trebuit să fie formulată și această excepție, conform art. 282 alin. (4) lit. a) din Codul de procedură penală. Prin urmare, din perspectiva anterior arătată, dispozițiile art. 126 alin. (4) și (5) din Codul de procedură penală nu au legătură cu soluționarea cauzei, în faza procesuală în care aceasta a fost invocată.

13. Or, potrivit art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, „*Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei în orice fază a litigiului și oricare ar fi obiectul acestuia*”. Prin urmare, Curtea reține că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 126 alin. (4) și (5) din Codul de procedură penală este inadmisibilă.

14. Cu privire la art. 126 alin. (6) din Codul de procedură penală, Curtea constată că acesta prevede că măsurile reglementate la alin. (1) al aceluiași art. 126 se mențin pe tot parcursul procesului penal dacă starea de pericol nu a încetat. Conform art. 126 alin. (1) din Codul de procedură penală, în cursul urmăririi penale, odată cu acordarea statutului de martor amenințat, procurorul dispune aplicarea uneia sau a mai multora

dintre următoarele măsuri: a) supravegherea și paza locuinței martorului sau asigurarea unei locuințe temporare; b) însoțirea și asigurarea protecției martorului sau a membrilor de familie ai acestuia în cursul deplasărilor; c) protecția datelor de identitate, prin acordarea unui pseudonim cu care martorul va semna declarația sa; d) audierea martorului fără ca acesta să fie prezent, prin intermediul mijloacelor audiovideo de transmitere, cu vocea și imaginea distorsionate, atunci când celelalte măsuri nu sunt suficiente. În continuare, art. 126, art. 127 și art. 128 din Codul de procedură penală reglementează măsurile de protecție dispuse în cursul judecății și procedura dispunerii acestor măsuri, fără a reglementa însă și ipoteza prevăzută la art. 126 alin. (6) din Codul de procedură penală, respectiv aceea în care măsurile de protecție a căror aplicare a fost dispusă de procuror în cursul urmăririi penale sunt menținute în etapa judecății. Astfel, **ipoteza juridică prevăzută prin textul criticat lasă nereglementată procedura controlului și cea a încetării măsurilor dispuse potrivit art. 126 alin. (1)–(5) din Codul de procedură penală.**

15. Legea procesual penală nu prevede nici în cuprinsul art. 126 alin. (6) din Codul de procedură penală, nici printr-o normă distinctă, competența instanței de judecată de a proceda la verificarea măsurilor de protecție și actul prin care instanța poate dispune menținerea sau încetarea măsurilor în cauză.

16. Referitor la o eventuală aplicare prin analogie a dispozițiilor art. 126 alin. (5) din Codul de procedură penală în ipoteza prevăzută prin textul criticat, Curtea constată că o astfel de soluție juridică nu poate fi acceptată, întrucât, potrivit art. 56 din Codul de procedură penală, competența procurorului are în vedere conducerea și controlul nemijlocit al activității de urmărire penală a poliției judiciare și a organelor de cercetare penală speciale, prevăzute de lege, precum și supravegherea ca actele de urmărire penală să fie efectuate cu respectarea dispozițiilor legale. De asemenea, potrivit art. 286 alin. (1) din Codul de procedură penală, procurorul dispune asupra actelor sau măsurilor procesuale în cursul urmăririi penale și soluționează cauza prin ordonanță, dacă legea nu prevede altfel. În schimb, dispozițiile art. 349 alin. (1) din Codul de procedură penală prevăd că rolul instanței de judecată este acela de a soluționa cauza dedusă judecății cu garantarea respectării drepturilor subiecților procesuali și cu asigurarea administrării probelor pentru lămurirea completă a împrejurărilor cauzei în scopul aflării adevărului, cu respectarea deplină a legii. Prin urmare, **competența procurorului de a dispune cu privire la măsurile procesuale reglementate în Codul de procedură penală se reduce la etapa urmăririi penale, neputând fi extinsă la faza judecății în fond a cauzei**, în ipoteza în care se impune a fi verificate, menținute sau ridicate măsurile pe care acesta le-a dispus în cursul urmăririi penale. În acest sens, Curtea reține că, prin Decizia nr. 625 din 26 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 107 din 7 februarie 2017, paragraful 29, a constatat că soluția legislativă care prevede competența procurorului ierarhic superior de a soluționa cererea de recuzare a procurorului de ședință este neconstituțională, întrucât acesta exercită atribuții care țin de competența exclusivă a unei instanței de judecată, și este de natură a contraveni prevederilor constituționale ale art. 126 alin. (1) din Constituție. Or, prin raportare la considerentele deciziei anterior invocate, cu atât mai mult, posibilitatea procurorului de a verifica, de a menține și de a constata încetarea măsurilor de protecție a martorilor dispuse în cursul urmăririi penale, ulterior începerii judecății, contravine prevederilor constituționale mai sus menționate.

17. **În acest context, Curtea constată că, pe lângă ipoteza normativă supusă controlului de constituționalitate, există și alte situații în care măsurile luate de către procuror în cursul urmăririi penale se mențin și după dispunerea trimiterii în judecată, însă legea procesual penală prevede, în mod expres, competența organelor judiciare implicate, precum și procedura luării, menținerii și încetării acestor măsuri. În acest sens, Curtea reține măsurile dispuse de procuror în cursul urmăririi penale, măsurile preventive și măsurile de siguranță cu caracter medical dispuse în cursul urmăririi penale.**

18. Astfel, **măsurile preventive dispuse de procuror în cursul urmăririi penale** fac obiectul verificării judecătorului de cameră preliminară, iar, apoi, a instanței de fond. În acest sens, art. 207 alin. (2) din Codul de procedură penală prevede că, în termen de 3 zile de la înregistrarea dosarului, judecătorul de cameră preliminară verifică din oficiu legalitatea și temeinicia măsurii preventive dispuse în faza de urmărire penală, înainte de expirarea duratei acesteia, iar art. 207 alin. (6) din Codul de procedură penală reglementează faptul că judecătorul de cameră preliminară, din oficiu, verifică periodic, dar nu mai târziu de 30 de zile, dacă subzistă temeiurile care au determinat luarea măsurii arestării preventive și a măsurii arestului la domiciliu sau dacă au apărut temeuri noi, care să justifice menținerea acestor măsuri. Totodată, potrivit art. 207 alin. (7) din Codul de procedură penală, judecătorul de cameră preliminară, în cursul procedurii de cameră preliminară, verifică, din oficiu, periodic, dar nu mai târziu de 60 de zile, dacă subzistă temeiurile care au determinat luarea măsurii controlului judiciar ori a controlului judiciar pe cauțiune sau dacă au apărut temeuri noi, care să justifice menținerea acestei măsuri. În mod similar, este reglementată, la art. 208 din Codul de procedură penală, **verificarea măsurilor preventive în cursul judecății**. Conform art. 208 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală, instanța verifică din oficiu dacă subzistă temeiurile care au determinat luarea, prelungirea sau menținerea măsurii preventive, înainte de expirarea duratei acesteia, cu citarea inculpatului, iar, potrivit alin. (4) și (5) ale aceluiași art. 208, în tot cursul judecății, instanța, din oficiu, verifică periodic, dar nu mai târziu de 60 de zile, dacă subzistă temeiurile care au determinat menținerea măsurii controlului judiciar, a controlului judiciar pe cauțiune, a măsurii arestării preventive sau a măsurii arestului la domiciliu dispuse față de inculpat ori dacă au apărut temeuri noi, care să justifice menținerea acestor măsuri. De o reglementare similară beneficiază și **măsurile de siguranță cu caracter medical dispuse în cursul urmăririi penale**. Astfel, conform art. 246 alin. (10) din Codul de procedură penală, **dacă după dispunerea măsurii obligării provizorii la tratament medical a fost sesizată instanța prin rechizitoriu, ridicarea acesteia se dispune de către judecătorul de cameră preliminară sau, după caz, de către instanța de judecată** în fața căreia se află cauza. De asemenea, potrivit art. 248 alin. (12) din Codul de procedură penală, **dacă după dispunerea măsurii internării medicale provizorii a fost sesizată instanța prin rechizitoriu, ridicarea acesteia se dispune de către judecătorul de cameră preliminară sau, după caz, de către instanța de judecată** în fața căreia se află cauza.

19. **Raportat la cauza de față, Curtea constată că măsurile de protecție a martorilor sunt măsuri procesuale penale cu caracter complex, prin care se urmărește creșterea eficienței activității de administrare a probelor și, prin aceasta, a procesului penal, cu garantarea siguranței persoanelor implicate.** Aceste măsuri au ca scop asigurarea protecției persoanelor care dețin informații cu privire la săvârșirea unor infracțiuni, informații care prezintă relevanță

pentru soluționarea unor cauze penale, persoane a căror viață, integritate corporală sau libertate sunt în pericol, ca urmare a faptului că au furnizat respectivele informații sau au fost de acord să le furnizeze organelor judiciare. Legislația procesual penală reglementează măsurile de protecție a martorilor la secțiunea a 5-a — *Protecția martorilor* a cap. II — *Audierea persoanelor* al titlului IV — *Probele, mijloacele de probă și procedeele probatorii* al părții generale a Codului de procedură penală, respectiv la art. 125—130 din același cod, care cuprind dispoziții cu privire la martorii amenințați și martorii vulnerabili, precum și prin Legea nr. 682/2002 privind protecția martorilor, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 288 din 18 aprilie 2014, ce reglementează măsuri de protecție a martorilor complementare celor prevăzute de Codul de procedură penală.

20. Instituția martorului amenințat este o instituție procesual penală relativ nouă în legislația românească, ce are la bază Rezoluția Consiliului Uniunii Europene 327/04 din 23 noiembrie 1995 privind protecția martorilor în cadrul luptei împotriva criminalității organizate internaționale, Rezoluția Consiliului Uniunii Europene din 20 decembrie 1996 privind persoanele care cooperează în procesul judiciar în lupta împotriva criminalității organizate și Recomandarea Consiliului Europei nr. R(97)13 privind intimidarea martorilor și drepturile apărării, adoptată la 10 septembrie 1997 de Comitetul de Miniștri și adresată statelor membre.

21. Pentru ca o persoană să dobândească statutul de martor amenințat, conform dispozițiilor art. 125 din Codul de procedură penală, trebuie să existe o suspiciune rezonabilă că viața, integritatea corporală, libertatea, bunurile sau activitatea profesională a martorului sau a unui membru de familie al acestuia ar putea fi puse în pericol ca urmare a datelor pe care le furnizează organelor judiciare sau a declarațiilor false. Prin urmare, persoana în cauză trebuie să aibă calitatea de martor în procesul penal și să cunoască date și informații cu un rol determinant în soluționarea unor cauze penale, date și informații pe care le-a comunicat sau urmează să le comunice organului judiciar.

22. Măsurile de protecție ce pot fi luate cu privire la persoanele care se află în situația anterior analizată sunt, conform art. 126 alin. (1) din Codul de procedură penală, următoarele: supravegherea și paza locuinței martorului sau asigurarea unei locuințe temporare, însoțirea și asigurarea protecției martorului sau a membrilor de familie ai acestuia în cursul deplasărilor, protecția datelor de identitate, prin acordarea unui pseudonim cu care martorul va semna declarația sa și audierea martorului fără ca acesta să fie prezent, prin intermediul mijloacelor audiovideo de transmitere, cu vocea și imaginea distorsionate, atunci când celelalte măsuri nu sunt suficiente.

23. Pe de altă parte, **legiuitorul a prevăzut o valoare probantă restrânsă a declarațiilor martorului protejat**, aspect reglementat la art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală, potrivit căruia *hotărârea de condamnare, de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei nu se poate întemeia în măsură determinantă pe declarațiile investigatorului, ale colaboratorilor ori ale martorilor protejați*. Restrângerea valorii probante a declarațiilor date de martorii protejați are la bază temerea că aceștia ar putea fi supuși unui anumit control de autoritate din partea organului de urmărire penală și astfel ar putea fi influențați în declarații, pentru că au anumite interese în a acționa conform dorinței organului judiciar, întrucât resimt datoria morală de a acționa astfel, ca urmare a instituirii măsurilor de protecție sau din alte motive. Pentru

aceste considerente, și dispozițiile art. 86¹ alin. 6 din Codul de procedură penală din 1968 limitau efectele declarațiilor martorilor supuși măsurilor de protecție în comparație cu efectele declarațiilor martorilor obișnuiți, arătând că acestea pot servi la aflarea adevărului numai în măsura în care sunt coroborate cu fapte sau împrejurări ce rezultă din ansamblul probelor existente în cauză.

24. Mai mult, cu privire la valoarea probantă a declarațiilor martorului protejat, **Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut, în jurisprudența sa, că drepturile apărării sunt restrânse într-un mod incompatibil cu garanțiile prevăzute la art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, atunci când o condamnare se fondează în întregime sau într-o măsură determinantă pe mărturia făcută de o persoană pe care acuzatul nu a putut-o interoga**. Prin aceeași jurisprudență, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că folosirea declarațiilor martorilor anonimi pentru a dispune condamnarea unei persoane nu este, în sine, incompatibilă cu prevederile Convenției, însă, **în condițiile menținerii anonimatului martorului acuzării, prevederile art. 6 paragraful 1 și paragraful 3 lit. d) din Convenție impun ca dezavantajul cu care se confruntă apărarea să fie în mod suficient contrabalansat prin procedura urmată de autoritățile judiciare**. S-a reținut, totodată, că probele obținute de la martori, în condițiile în care drepturile apărării nu au putut fi asigurate la un nivel cerut de Convenție, trebuie analizate cu extremă atenție, iar condamnarea unui acuzat nu trebuie să se bazeze în exclusivitate sau într-o măsură determinantă pe mărturia anonimă (a se vedea hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului din 20 noiembrie 1989, 14 februarie 2002 și 28 februarie 2006, pronunțate în cauzele *Kostovski împotriva Olandei*, paragraful 42, *Visser împotriva Olandei*, paragrafele 43—46, și *Krasniki împotriva Republicii Cehe*, paragrafele 79—86).

25. Prin urmare, **administrarea probei cu martori în procesul penal, în condițiile instituirii în ceea ce îi privește a unor măsuri dintre cele prevăzute la art. 126 alin. (1) din Codul de procedură penală, reprezintă o excepție de la regulile generale referitoare la audierea martorilor, excepție ce determină obținerea unor declarații cu o valoare probantă restrânsă, a căror utilizare în procesul penal trebuie făcută conform art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală, mai sus invocat. Pentru acest motiv, se impune ca această excepție să fie în mod expres reglementată, atât sub aspectul organelor judiciare competente să dispună, să verifice sau să constate încetarea măsurilor de protecție a martorilor, cât și sub cel al procedurii corespunzătoare exercitării acestor atribuții, în toate etapele procesului penal**, în scopul respectării exigențelor constituționale referitoare la claritatea, precizia și previzibilitatea legii, prevăzute la art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală și al asigurării dreptului la un proces echitabil și dreptului la apărare, astfel cum acestea sunt reglementate la art. 21 alin. (3) și art. 24 din Constituție.

26. În aceste condiții, dispozițiile art. 126 alin. (6) din Codul de procedură penală, întrucât nu stabilesc, în mod expres, nici organul judiciar care are competența de a se pronunța cu privire la măsurile de protecție dispuse conform alin. (1) al aceluiași articol, nici actul și modalitatea în care este exercitată competența anterior menționată, în ipoteza în care măsurile de protecție astfel luate se mențin după momentul începerii judecății, sunt lipsite de claritate, precizie și previzibilitate, contravenind prevederilor art. 1 alin. (5) din Constituție.

27. Referitor la standardele de calitate a legii, Curtea Constituțională a reținut, în jurisprudența sa, că prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție consacră principiul respectării obligatorii a legilor și că, pentru a fi respectată de destinatarii săi, legea trebuie să îndeplinească anumite cerințe de precizie, claritate și previzibilitate, astfel încât acești destinatari să își poată adapta în mod corespunzător conduita. S-a reținut, prin aceeași jurisprudență, că, de principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat; astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate — care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist — să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Totodată, Curtea a reținut că, deși este dificil a fi redactate legi de o precizie totală și o anumită suplețe se poate dovedi a fi de dorit, această suplețe nu trebuie să afecteze previzibilitatea legii (a se vedea Decizia nr. 903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 17 august 2010, Decizia nr. 743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 579 din 16 august 2011, și Decizia nr. 662 din 11 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 47 din 20 ianuarie 2015). De asemenea, Curtea a reținut că formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate — care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist — să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat, și, totodată, că respectarea legilor este obligatorie, însă nu se poate pretinde unui subiect de drept să respecte o lege care nu este clară, precisă și previzibilă, întrucât acesta nu își poate adapta conduita în funcție de ipoteza normativă a legii. De aceea, legiuitorul trebuie să manifeste o deosebită atenție atunci când adoptă un act normativ (a se vedea Decizia nr. 1 din 10 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 123 din 19 februarie 2014, paragrafele 225 și 235).

28. De altfel, aceeași cerință referitoare la calitatea legii este impusă și de prevederile art. 36 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010, conform cărora actele normative trebuie redactate într-un limbaj și stil juridic specific normativ, concis, sobru, clar și precis, care să excludă orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale și de ortografie, dispoziții legale a căror respectare de către legiuitor este obligatorie, prin prisma prevederilor art. 1 alin. (5) din Constituție. În acest sens, prin Decizia nr. 448 din 29 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 5 din 7 ianuarie 2014, Curtea Constituțională a reținut că, deși normele de tehnică legislativă nu au valoare constituțională, prin reglementarea acestora au fost impuse o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ. Astfel, Curtea a reținut că respectarea acestor norme concură la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesare și că nerespectarea normelor de tehnică legislativă determină apariția unor situații de incoerență și instabilitate, contrare standardelor constituționale anterior referite.

29. Referitor la dreptul la apărare, Curtea Constituțională a statuat, în jurisprudența sa, că acesta este în serviciul

efectivității realizării dreptului constituțional al cetățenilor de a se adresa justiției pentru apărarea drepturilor, libertăților și intereselor lor legitime (Decizia nr. 64 din 2 iunie 1994). Totodată, Curtea a calificat art. 24 din Constituție ca fiind o garanție a dreptului la un proces echitabil (Decizia nr. 462 din 17 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 775 din 24 octombrie 2014, paragraful 51, și Decizia nr. 111 din 3 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 373 din 16 mai 2016, paragraful 23). Având în vedere aceste evoluții jurisprudențiale, Curtea reține că în cursul procedurilor judiciare dispozițiile art. 24 din Constituție se analizează coroborat cu cele ale art. 21 alin. (3) din Constituție, întrucât se subsumează acestora din urmă. Având în vedere cele de mai sus, raportat la cauza de față și ținând seama de faptul că încălcarea dreptului la apărare vizează o procedură judiciară, Curtea urmează să rețină incidența art. 21 alin. (3) coroborat cu art. 24 alin. (1) din Constituție.

30. Prin raportare la exigențele art. 21 alin. (3) coroborat cu art. 24 alin. (1) din Constituție, **dispozițiile art. 126 alin. (6) din Codul de procedură penală**, care prevăd menținerea în cursul judecătii a măsurilor de protecție dispuse de procuror în cursul urmăririi penale, **reglementează, de fapt, menținerea, în etapa judecătii, a unei restrângerii excepționale a exercitării dreptului la apărare al inculpatului, fără a menționa procedura prin care poate fi verificată necesitatea menținerii acestor măsuri, condițiile încetării lor și organul judiciar căruia îi revin atribuțiile corespunzătoare realizării unor astfel de verificări. Însă menținerea unei astfel de restrângeri, coroborată cu lipsa unei proceduri expres reglementate de încetare a sa, atunci când condițiile existente în cauză nu mai impun ca aceasta să continue, echivalează cu o restrângere nelegală a exercitării dreptului fundamental analizat.** Mai mult, administrarea, în cursul judecătii, a probei cu martori, în condițiile menținerii măsurilor de protecție a martorilor dispuse în cursul urmăririi penale, deși nu mai subzistă necesitatea menținerii respectivelor măsuri, poate determina nulitatea relativă a probelor astfel obținute, potrivit art. 282 din Codul de procedură penală.

31. Curtea Constituțională a reținut, în jurisprudența sa, că dreptul la apărare conferă oricărei părți implicate într-un proces, potrivit intereselor sale și indiferent de natura procesului, posibilitatea de a utiliza toate mijloacele prevăzute de lege pentru a invoca în apărarea sa fapte sau împrejurări. Acest drept presupune participarea la ședințele de judecată, folosirea mijloacelor de probă și invocarea excepțiilor prevăzute de legea procesual penală (a se vedea Decizia nr. 667 din 15 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 870 din 20 noiembrie 2015, paragraful 33). Prin urmare, Curtea constată că, drept exigență impusă de prevederile art. 21 alin. (3) și art. 24 alin. (1) din Constituție, **este necesar ca dispozițiile art. 126 alin. (6) din Codul de procedură penală**, care prevăd menținerea măsurilor de protecție a martorului amenințat pe tot parcursul procesului penal dacă starea de pericol nu a încetat, **să reglementeze, în mod expres, care este organul judiciar competent să verifice necesitatea menținerii sau încetării acestor măsuri și procedura prin care se realizează această verificare.**

32. Pentru aceste motive, **Curtea constată că prevederile art. 126 alin. (6) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale**, încălcând dreptul la apărare, reglementat la art. 24 din Constituție, ca garanție a dreptului la un proces echitabil, astfel cum acesta este prevăzut la art. 21 alin. (3) din Legea fundamentală și la art. 6 din Convenție.

33. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi în privința soluției referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 126 alin. (4) și (5) din Codul de procedură penală și cu majoritate de voturi în privința soluției referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 126 alin. (6) din Codul de procedură penală,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 126 alin. (4) și (5) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Gabriel Oprea și Gheorghe Nicolae în Dosarul nr. 1.926/1/2016 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală.

2. Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Gabriel Oprea și Gheorghe Nicolae în Dosarul nr. 1.926/1/2016 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală și constată că dispozițiile art. 126 alin. (6) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 16 aprilie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Cristina Teodora Pop

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRĂRE

**privind aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli
pentru anul 2019 al Regiei Autonome
„Imprimeria Băncii Naționale a României”,
aflată în subordinea Băncii Naționale a României**

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 4 alin. (1) lit. a) din Ordonanța Guvernului nr. 26/2013 privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale sunt acționari unici ori majoritari sau dețin direct ori indirect o participație majoritară, aprobată cu completări prin Legea nr. 47/2014, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Se aprobă bugetul de venituri și cheltuieli pentru anul 2019 al Regiei Autonome „Imprimeria Băncii Naționale a României”, aflată în subordinea Băncii Naționale a României, prevăzut în anexa ce face parte integrantă din prezenta hotărâre.

PRIM-MINISTRU
VASILICA-VIORICA DĂNCILĂ

Contrasemnează:

Ministrul finanțelor publice,
Eugen Orlando Teodorovici

p. Ministrul muncii și justiției sociale,
Mergeani Nicea,
secretar de stat

p. Guvernatorul Băncii Naționale a României,
Florin Georgescu

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI
Regia Autonomă „Imprimeria Băncii Naționale a României”
Str. Luică nr. 198—202
RO361242

**BUGETUL DE VENITURI ȘI CHELTUIELI
pe anul 2019**

- mii lei -

		INDICATORI	Nr. rd.	Propuneri an 2019
0	1	2	3	4
I.		VENITURI TOTALE (Rd.1=Rd.2+Rd.5+Rd.6)	1	80200
	1	Venituri totale din exploatare, din care:	2	78500
		a) subvenții, cf. prevederilor legale în vigoare	3	
		b) transferuri, cf. prevederilor legale în vigoare	4	
	2	Venituri financiare	5	1700
	3	Venituri extraordinare	6	
II		CHELTUIELI TOTALE (Rd.7=Rd.8+Rd.20+Rd.21)	7	76755
	1	Cheltuieli de exploatare, din care:	8	74355
		A. cheltuieli cu bunuri si servicii	9	39478
		B. cheltuieli cu impozite, taxe si varsaminte asimilate	10	150
		C. cheltuieli cu personalul, din care:	11	13896
		C0 Cheltuieli de natură salarială(Rd.13+Rd.14)	12	12570
		C1 ch. cu salariile	13	11000
		C2 bonusuri	14	1570
		C3 alte cheltuieli cu personalul, din care:	15	
		cheltuieli cu plati compensatorii aferente disponibilizarilor de personal	16	
		C4 Cheltuieli aferente contractului de mandat si a altor organe de conducere si control, comisii si comitete	17	966
		C5 Cheltuieli cu contribuțiile datorate de angajator	18	360
		D. alte cheltuieli de exploatare	19	20831
	2	Cheltuieli financiare	20	2400
	3	Cheltuieli extraordinare	21	
III		REZULTATUL BRUT (profit/pierdere)	22	3445
IV		IMPOZIT PE PROFIT	23	546
V		PROFITUL CONTABIL RĂMAS DUPĂ DEDUCEREA IMPOZITULUI PE PROFIT, din care:	24	2899
	1	Rezerve legale	25	
	2	Alte rezerve reprezentând facilități fiscale prevăzute de lege	26	
	3	Acoperirea pierderilor contabile din anii precedenți	27	
	4	Constituirea surselor proprii de finanțare pentru proiectele cofinanțate din împrumuturi externe, precum și pentru constituirea surselor necesare rambursării ratelor de capital, plății dobânzilor, comisioanelor și altor costuri aferente acestor împrumuturi	28	
	5	Alte repartizări prevăzute de lege	29	
	6	Profitul contabil rămas după deducerea sumelor de la Rd. 25, 26, 27, 28, 29	30	2899
	7	Participarea salariaților la profit în limita a 10% din profitul net, dar nu mai mult de nivelul unui salariu de bază mediu lunar realizat la nivelul operatorului economic în exercițiul financiar de referință	31	290

*) Anexa este reprodusă în facsimil.

8	Minimum 50% vărsăminte la bugetul de stat sau local în cazul regiilor autonome, ori dividende convenite acționarilor, în cazul societăților/companiilor naționale și societăților cu capital integral sau majoritar de stat, din care:		
		32	1595
a)	- dividende convenite bugetului de stat	33	1595
b)	- dividende convenite bugetului local	33a	
c)	- dividende convenite altor acționari	34	
9	Profitul nerepartizat pe destinațiile prevăzute la Rd.31 - Rd.32 se repartizează la alte rezerve și constituie sursă proprie de finanțare	35	1304
VI	VENITURI DIN FONDURI EUROPENE	36	
VII	CHELTUIELI ELIGIBILE DIN FONDURI EUROPENE, din care	37	
	a) cheltuieli materiale	38	
	b) cheltuieli cu salariile	39	
	c) cheltuieli privind prestarile de servicii	40	
	d) cheltuieli cu reclama și publicitate	41	
	e) alte cheltuieli	42	
VIII	SURSE DE FINANȚARE A INVESTIȚIILOR, din care:	43	25259
1	Alocații de la buget	44	
	alocații bugetare aferente plății angajamentelor din anii anteriori	45	
IX	CHELTUIELI PENTRU INVESTIȚII	46	19558
X	DATE DE FUNDAMENTARE	47	
1	Nr. de personal prognozat la finele anului	48	140
2	Nr.mediu de salariați total	49	140
3	Castigul mediu lunar pe salariat (lei/persoană) determinat pe baza cheltuielilor de natură salarială *)	50	6998
4	Câștigul mediu lunar pe salariat (lei/persoană) determinat pe baza cheltuielilor de natura salariala recalculat cf.Legii anuale a bugetului de stat	51	6998
5	Productivitatea muncii în unități valorice pe total personal mediu (mii lei/persoană) (Rd.2/Rd.49)	52	561
6	Productivitatea muncii în unități valorice pe total personal mediu recalculată cf. Legii anuale a bugetului de stat	53	561
7	Productivitatea muncii în unități fizice pe total personal mediu (cantitate produse finite/ persoană)	54	1336500
8	Cheltuieli totale la 1000 lei venituri totale (Rd.7/Rd.1)x1000	55	957
9	Plăți restante	56	0
10	Creanțe restante	57	0

*) Rd.50 = Rd.154 din Anexa de fundamentare nr.2

**) Rd.51 = Rd.155 din Anexa de fundamentare nr.2

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

pentru sistarea definitivă a lucrărilor din cadrul obiectivului de investiții „Spital materno-infantil cu 180 de paturi în municipiul Focșani”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 861/1994 privind aprobarea studiului de fezabilitate a obiectivului de investiții „Spital materno-infantil cu 180 de paturi în municipiul Focșani”, județul Vrancea

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 42 alin. (3) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Se aprobă sistarea definitivă a lucrărilor ce nu mai sunt necesare a se efectua în cadrul obiectivului de investiții „Spital materno-infantil cu 180 de paturi în municipiul Focșani”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 861/1994 privind aprobarea studiului de fezabilitate a obiectivului de investiții „Spital materno-infantil cu 180 de paturi în municipiul Focșani”, județul Vrancea, având datele de identificare prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

PRIM-MINISTRU
VASILICA-VIORICA DĂNCILĂ

Contrasemnează:
p. Ministrul sănătății,
Dan-Octavian Alexandrescu,
secretar de stat
Ministrul finanțelor publice,
Eugen Orlando Teodorovici

București, 12 iunie 2019.
Nr. 397.

ANEXĂ

DATELE DE IDENTIFICARE
ale obiectivului de investiții aflat în administrarea Ministerului Sănătății,
prin Spitalul Județean de Urgență „Sf. Pantelimon” Focșani

Denumirea obiectivului de investiții	Datele de identificare		Valoarea de inventar (lei)
	Descrierea tehnică	Adresa	
1	2	3	4
„Spital materno-infantil cu 180 de paturi în municipiul Focșani”, județul Vrancea	Suprafață construită	Municipiul Focșani, str. Lupeni nr. 7	115.216,28 lei

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR



„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

